

## Editorial

*Francesc Xavier Hernández Cardona*

Co-director d'Ebre 38

Ara fa 80 anys de la primavera del 1938. Pel març l'exèrcit feixista trencava el front d'Aragó i entrava en tromba fins assolir terres catalanes. Per primera vegada la guerra moderna, la Blitzkrieg, desenvolupada per Von Thoma amb la conjunció de masses de tancs i avions es desvetllava com imparable. El 27 de març de 1938 els legionaris de Yagüe assolien finalment terra acatalana a Fraga i Massalcoreig, començava l'assalt a Catalunya. No cal ni dir que una de les fites de la rebel·lió feixista era, precisament, la liquidació de la formació nacional catalana i l'objectiu exigia la prèvia victòria militar. Franco pensava que en poques setmanes assoliria Barcelona, però la conquesta de Catalunya va resultar difícil. Des de Catalunya es va oposar una duríssima resistència al feixisme, i al capdavall Franco es va imposar gràcies a la claudicació de Munic. La renúncia als valors europeus per part de França i el Regne Unit van obrir el camí a la Barbàrie, a Catalunya, a l'Estat espanyol i al món. Curiosament en el moment d'escriure aquestes ratlles Catalunya torna a patir l'embat de la intransigència dels nous «nacionals» i l'intent d'aniquilar la formació nacional i les llibertats catalanes torna a estar a l'ordre del dia. Tal sembla que aquella llunyana guerra de la primera meitat del segle passat continua viva, i els odis i la intransigència que la van motivar encara empenyen buscant la solució final contra els catalans. Des del seu cau de Cuelgamuros Franco contempla la perpetuació que de la seva obra en fan els seus descendents polítics: «*todo està atado y bien atado*» va dir, i potser tenia raó. El 1938 va ser un any de fúria per Catalunya, el 2018 també.

En aquest context el debat sobre la Guerra Civil i les seves conseqüències està més viu que mai, noves recerques històriques i arqueològiques, iniciatives patrimonials i els més diversos productes culturals que van de la didàctica a la recreació acompanyen la memòria dels 80 anys del 1938. Amb el present número la nostra revista aspira a consolidar la dinàmica d'aquesta nova darrera etapa. Veureu que el ventall d'articles que presentem és variat i ric, trobareu història, arqueologia i patrimoni... Tot plegat un calidoscopi que evidència que el coneixement i la generació del coneixement es poden abordar des de molt diferents punts de vista. Seguim doncs, de nou i amb il·lusió, amb la voluntat d'oferir un producte de cada cop més qualitat, al servei dels investigadors. Volem que *Ebre 38* sigui una plataforma científica de primer ordre i estem segurs que ho aconseguirem.